

“BURADA GENELLİKLE KADINLAR MÜCADELE EDİP ALMIŞLAR MAHALLEYİ...”

Gülensu Mahallesi’nden Fatma Yılmaz ile Söyleşi

Söyleşi: Öykü Tümer, Zeynep Kutluata

Ocak 2010, İstanbul

GİRİŞ

Günümüzde “kentsel dönüşüm” sadece Türkiye’de değil, dünyanın pek çok yerinde yakıcı bir gündem olarak karşımıza çıkıyor. Kent yeniden organize edilirken, işçi sınıfının, yoksul kesimlerin, göçle gelenlerin yaşadığı mekânların çeşitli nedenlerle değerlendirilmesi ve farklı amaçlarla kullanıma açılmak istenmesi nedeniyle, buralarda yaşayan insanların gözden ırak yerlere taşınması aslında uzun zamandır gündemde. İstanbul özelinde 1970’lerden bu yana dönem dönem gündeme gelen gecekondu yıkımları ya da imâlathane ve sanayi bölgelerinin ve buralarda çalışan insanların şehir dışına kaydırılması kentin yeniden yapılandırılma süreçlerine karşılık geliyor.

Kentsel dönüşüm projelerinin mağdurları büyük çoğunlukla, şehir merkezinden çeperlere doğru genişleyen üst ve orta sınıf yaşam tarzının dışladığı işçi sınıfı ve yoksullardır. Kentsel dönüşüm projelerinin yerinden ettiği insanlar yalnızca evlerini kaybetmekle kalmazlar, bu insanların buldukları mekânla bağlantılı olarak geliştirdikleri dayanışma ilişkileri ve hayatta kalma stratejileri de ciddi bir şekilde hasar görür. Yaşanılan yerin sadece dört duvar ve çatısı olan bir ev değil aynı zamanda sosyal, ekonomik ve kültürel ilişkilerle örülmüş bir mekân olduğu noktasına ve insanların buradan alınıp başka bir yere taşınmasının yaratacağı tahrifata dikkat çekmek bu nedenle önemlidir.

Kentsel dönüşüm projelerinin boşaltmaya çalıştığı mahallelerde yaşayan insanların homojen bir grup olmadığı noktasına da dikkat çekmek gerekiyor. Örneğin kentsel dönüşüm, mahallelerde yaşayanların büyük bir çoğunluğunu mağdur etse de, rant sağlayan ya da sağlama potansiyeli olan başka bir grup da ortaya çıkarıyor. Ayrıca, mahallelerde yaşayan

farklı etnik gruplardan, mezheplerden, dinlerden insanlar süreci birbirlerinden farklı yaşıyorlar. Bu farklı gruplar arasında kadınlar da –kendi aralarındaki farklılıklarla beraber- ayrı bir kategori oluşturuyor. Hem bakım işini üstlenen hem de dışarda çalışan kadınların mahalleleri ile kurdukları ilişki, erkeklerinkinden farklı oluyor. En basitinden, evde olmadıklarında çocuklarını emanet edecekleri mahalle ortamının ve komşuluk ilişkilerinin ortadan kalkması, kadınların hayatında ciddi bir sorun oluşturabiliyor.

İstanbul’da 1990’ların sonu, 2000’lerin başında başlayan kentsel dönüşüm projelerinin yoğun olarak tartışıldığı, etkilerinin daha net bir şekilde görüldüğü bir dönemdeyiz. Kentsel dönüşümün en görünür olduğu, medyada en çok yer alan mahalle Sulukule oldu. Yerel ve uluslararası sivil toplum örgütlerinin çalışmalarına ve medya desteğine rağmen, Sulukule’de kentsel dönüşüm projesinden geri adım atılmadı. Sulukuleli Romanlar mahallelerini terk etmek zorunda kaldı. Son süreçte ise Sınır Tanımayan Otonom Planlamacılar’ın hazırladığı ve belirli sayıda Romanın Sulukule’ye dönebilmesini sağlayacak bir plan gündemde. Bu planın da kabul edilip edilmeyeceği henüz belli değil; ancak, plan var olan durumu ufak değişikliklerle meşrulaştırmaya hizmet ettiği gerekçesiyle de eleştiriliyor.ⁱⁱ Medyada geniş bir şekilde yer alan Sulukule’nin yanı sıra Başbüyük’ten Balat’a kadar İstanbul’da birçok semt kentsel dönüşüm adı altında bir nevi tehçire hazırlanıyor.ⁱⁱⁱ Birçok mahallede olduğu gibi Balat’ta da halk mahallesini terk etmek istemiyor ve mücadele ediyor. Her mahallenin hikâyesi birbirinden farklı ancak, Balat üzerine bir kısa filmde de vurgulandığı üzere^{iv}, Balat’ta tarih tekerrürden ibaret. Bir dönem gayrimüslim nüfusun yaşadığı ve sonra bu nüfusun terk etmek zorunda kaldığı mahalle şimdi bir nüfus değişimi süreciyle daha karşı karşıya.

Kentsel dönüşüm projelerinin medyaya yansıdığı bu dönem, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti gündemi ile de örtüştü. Her ne kadar kültür ve sanat faaliyetleri çerçevesinde tanımlansa da, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesi’nin bir yanıyla, kentsel dönüşüm projelerinin pazarlanmasına hizmet ettiği ve varoşlardaki muhalefetin üstünü örtmeye çalıştığı söylenebilir. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti kapsamında hazırlanan etkinliklerin tanıtımları “yeniden keşfetmek” teması üzerine kurulu. İstanbul mekânsal, dolayısıyla da kültürel olarak yeniden keşfediliyor. Bir yandan tarihsel mekânlar Avrupa kültürünün de bir parçası olarak yeniden sunulurken, bir yandan da İstanbul festivaller şehri haline getirilmeye çalışılıyor.

İstanbul 2010 tanıtım filmlerine ve web sitesine baktığımızda oldukça yoğun ve iddialı bir proje ile karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. Müzikten resme, plastik sanatlardan sinemaya kadar hemen her sanat dalına bu proje kapsamında yer verilmiş durumda. Yürütülen faaliyetlerin ortak hedefi sanat faaliyetlerini İstanbul “merkezi”nin dışına taşımak ve bu

faaliyetleri İstanbulluların kendilerinin de sanatsal üretimin bir parçası olacağı şekilde organize etmek.

İstanbul 2010 tanıtımlarında vurgulanan bir diğer konu da yerelle kurulan ilişki. İstanbul 2010 kapsamında yürütülen projelerin hemen hepsinde İstanbulluları yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla sürece katma hedefinden bahsediliyor. Kültür-sanat projelerinin İstanbullularla buluşabilecek şekilde organize edilmesi, İstanbul'un çeşitli semtlerine farklı sanat dallarında atölyeler taşınması bunun bir göstergesi. Proje site de şu şekilde tanımlanıyor: "İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti, daha şimdiden dünyanın ilgiyle izlediği bir kültür sanat merkezi olan İstanbul'un tüm potansiyelinin ortaya çıkacağı, her kesimden İstanbullunun katılacağı, sahipleneceği, kültür ve sanatın tüm görkemiyle yaşanacağı büyük bir katılım projesidir."^v Oysa kentsel dönüşüm sürecine bakıldığında, mahallelerde yaşayan halkla hiçbir şekilde demokratik bir ilişki kurulmadığı, tam tersine insanların zorla mekânlarından çıkarılmaya çalışıldığını görüyoruz.

Boğaziçi Gösteri Sanatları Topluluğu İstanbul 2010 gündeminden hareketle, İstanbul'da Karagümrük, Kayışdağı, Bağcılar ve Güleusu/Gülsuyu mahallelerinde buralarda hâlihazırda çalışma yürüten gönüllülerle birlikte dans-müzik-tiyatro atölye çalışmalarına başladı. Güleusu/Gülsuyu'nda yürütülen çalışma bir kadın çalışması olarak şekillendi. Bu çalışmanın bir ayağında Güleusu/Gülsuyu'nda yaşayan kadınların hayat hikâyelerinden hareketle kadın anlatıları derlenmeye çalışıldı. Biz de dergimizin bu sayısında Güleusu/Gülsuyu'nda görüştüğümüz Fatma Yılmaz ve Ülkü Bulut'la yaptığımız söyleşileri yayımlıyoruz.

Gülsuyu 1960'larda kurulmuş. Bir gecekondu mahallesi olarak kurulan Gülsuyu'nun altyapı ihtiyaçları bugün büyük oranda giderilmiş durumda. Maltepe'nin sırtlarında kurulmuş olan mahalle, hem adalar manzarası hem de depreme dayanıklı zemini nedeniyle kentsel dönüşüm sürecinde ciddi bir rant alanı olarak karşımıza çıkıyor. Bugün kentsel dönüşüm mahallenin en ciddi gündemi. Kentsel dönüşüm konusu ilk olarak 2004 yılında Kuzey İmar Planı ile mahallenin gündemine oturmuş. Bu plana göre mahallenin yıkılması gündeme gelmiş. Ancak Güleusu/Gülsuyu bu plana itiraz ederek 7000 imza toplamış ve otuz üç dava açmış. Sonuç olarak 2006'da yürütmeyi durdurma kararı çıkmış. Ancak kentsel dönüşüm adı altında mahallenin yıkılması bugün yeniden gündemde. Mahalle sakinleri yine önlerine getirilen plana karşı çıkıyor. Yaklaşık 4500 imza toplanıp belediyelere iletilmiş. Hâlihazırda da iki dava açılmış ve bu davalar hâlâ sürüyor. Mahalle muhtarı Sabri Şakar, mahalledeki binaların yaklaşık yüzde yetmişinin tapulu olduğunu ve bu binaların yirmi beş yıllık olduğunu söylüyor. Güleusu'da yaşayan birçok insanın da vurguladığı gibi, Sabri Bey de, kimsenin mahalleden gitmek istemediğini, mahallenin buradaki insanların emeğiyle

kurulduğunu, devletin de bugüne kadar mahalledeki yapılanmaya “göz yumduğunu” ve altyapı sağladığını söylüyor. Vurgulanan bir diğer nokta da, burada yaşayan insanların sitelerde yaşamak istemediği, hem mali olarak site yaşantısını kaldıramayacakları hem de yaşam biçimi olarak mahalle yaşantısını tercih ettikleri yönünde.

Gülensu/Gülsuyu nüfusunun büyük bir çoğunluğu Alevi. Kürt ve Türk Alevilerin yaşadığı mahalle kurulduğu günden beri politik bir mahalle olarak var olagelmiş. Mahallenin politikliğini zaten mahalleye girdiğiniz andan itibaren duvarlardaki yazılardan, sloganlardan anlıyorsunuz. Ancak mahalleye girdiğinizde dikkatinizi bir şey daha çekiyor: sokak ve cadde levhaları. Gülensu’da sokak ve cadde adlarının büyük bir çoğunluğunu kadın adları oluşturuyor: Fatma Hanım Caddesi, Ayla Sokak, Bengü Sokak, Tülin Sokak, Sevda Sokak... Bunun nedenini sorduğumuzda, söyleşi yaptığımız Fatma Yılmaz, kadınların, kadın emeğinin mahallenin kuruluşunda çok önemli bir rol oynadığını söyledi. Söyleşide de okuyacağınız üzere, örneğin Fatma Hanım ve Ayla Hanım, mahallenin kuruluşunda önemli rol oynamış kadınlar ve bu nedenle onların isimleri sokaklara verilmiş.

Mahalledeki kadınların çoğunluğu temizlik işinde çalışıyor ve Maltepe ve Bostancı’ya gündelikçi olarak çalışmak üzere gidiyorlar. Sabah kalkan otobüs yolcularının neredeyse tamamı temizlik işçisi kadınlardan oluşuyor. Dergimizde söyleşilerine yer verdiğimiz Fatma Yılmaz ve Ülkü Bulut da temizlik işinde çalışan kadınlar. Kendileriyle yaptığımız söyleşide, hayat hikâyelerini, Gülensu’ya ne zaman geldiklerini, mahalle yaşantısı nasıl tanımladıklarını ve de son kentsel dönüşüm projesiyle birlikte gündeme gelen yıkımlar konusunda ne düşündüklerini konuştuk. Bu söyleşiler, mahalle yaşantısının kurulmasında, şekillendirilmesinde ve devamının sağlanmasında ciddi bir etken olan kadın emeğinden hareketle, kadınların kendi hayat pratikleri ve bu pratikler üzerinden mahalleye kurdukları ilişkiye dair ipuçları sunuyor. Buradan hareketle de kentsel dönüşümün hedefinde olan mahallelerdeki kadınların kentsel dönüşüm projesine nasıl yaklaştıklarına değinmeye çalışıyor.

Fatma Hanım, bize kendinizi tanıtır mısınız?

Ben Sivas Zara’da doğdum. On altı yaşına kadar orada kaldım. Daha sonra görücü usulüyle eşimle evlendim, üç gün kaynana ve kayınpederimle kaldık, sonra İstanbul’a geldik. On yedi yıldır İstanbul’dayım. Bir yıllık evliyken evimiz yandı; ev yandıktan sonra işe başladım. Önce temizlik işleri oldu, sonra dernek işletmeciliği yaptım. Dört yıl buradaki Güzelleştirme Derneği’nde çalıştım. Onun dışında benim hayatım maceralıdır; epey bir gözaltılar yaşadık, tutukluluk dönemi oldu. Tutukluluk döneminde kızıma hamileydim. O doğduktan sonra her şeyden elimi eteğimi çektim, iki üç sene sadece onunla ilgilendim. Arkasından oğlum doğdu. Rahatsızlıklar geçirdim, uzun bir süre meme kanseri tedavisi gördüm. Kızımın oğlum altı yedi

yaşlarına geldikten sonra tekrar çalışmaya başladım. Halk Eğitim’de verilen kurslara katılıp takı yapıyordum. Daha sonra yaptığım takıları satmaya başladım. Eşim işten ayrıldı, boyun fitiğinden dolayı ameliyat oldu. O işten ayrıldıktan sonra ben o takılarla okullara, kermeslere gidip bir şekilde evi geçindirmeye başladım. Ondan sonra tekstil atölyesi açtım. Sekiz ay sonra onu batırdım. (*Gülüşmeler*) Atölye battıktan sonra tekrar temizlik işine başladım. Şimdi evlere, temizlik işlerine gidiyorum.

Bize bir gününüzü anlatır mısınız?

Sabah 6.30’da kalkıyorum, önce çocukları okula gönderiyorum. Onları gönderdikten sonra, saat sekize kadar hiçbir iş yapmadan televizyonun karşısına oturup eski dizileri izliyorum. Sonra eşimi uyandırıyorum; onunla birlikte kahvaltı yapıyoruz. Sonra da sekiz buçuk dokuz gibi işe gitmek için yola çıkıyorum. Durağa kadar bir on dakika yürüyorum; otobüs gelince de binip gidiyorum.

Otobüste genelde ev işine giden kadınlar oluyor. Onların muhabbetini dinliyorum, bazen bu muhabbetlere katılıyorum. Mesela, çalıştıkları evleri anlatıyorlar: “Bugün ben temizlik yaparken hanımım bana şunu yaptı, bunu yaptı...” gibi. Beğenmiyorlar yaptığımız işleri. Onun dışında, mesela bir kadın varmış, evine temizliğe gittiği bayan biraz dengesizmiş. Arkadaş temizlik yaparken bir anda kollarından tutup camdan aşağı atmaya çalışmış. Bazen üzülüyorum, bazen gülüyorum onlarla. Çocuk bakanlar var; onlar çocukları anlatıyorlar. Bazılarının baktığı çocuklar çok saygısız oluyor; kadına saygısızlık eden, küfredebilen... Onun dışında, temizliklerini hiç beğenmeyen kadınları anlatıyorlar: “Ben bugün yaptım ama kadın hiç beğenmedi...” Ya da çalıştıkları yerler çok iyiye onu anlatıyorlar. Mesela geçen gün patronu arkadaşına kıyafet, bilezik almış doğum günü diye; arkadaş da bağıra bağıra herkese anlatıyordu otobüste. İşte bu tür muhabbetleri dinliyorum. Bazıları çocuk bakıyor. O çocuktan aldıkları sevgiyi anlatıyorlar. Arkadaşım bir muhabirin çocuğuna bakıyor mesela, her hafta sevinerek geliyor, yatılı kalıyor. Hafta sonları geldiğinde artık anlata anlata bitiremiyor. O kadar içten anlatıyor ki, diyorum bu bebek senin mi de bu kadar anlatıyorsun. Otobüs muhabbetlerinde erkekler doğru düzgün yoktur zaten. Benim bindiğim otobüste genelde kadınlar var, erkekler çok az. Benim gittiğim yer Maltepe’de, yakın, köprüye gelince iniyorum, oradan da bir yarım saat yürüyorum işyerine kadar. İşyerine gidiyorum, önce üzerimi değiştiriyorum, sonra da temizliğe başlıyorum. Ben hem paspas işi yapıyorum, merdivenleri temizliyorum, hem de kırk bir tane cam var temizlediğim, öğlene kadar onları bitiriyorum. Alıştım, kolay geliyor artık.

Bizim son zamanlardaki asıl muhabbetimiz buraya otobüs vermemeleri. Otobüs bir ya da iki saatte bir geliyor ve bizim 8.15 otobüsüne binmemiz gerekiyorken otobüs bazen 8.30’da, bazen 9.00’da geliyor. Kadın erkek bu konuyla ilgili bir eylem yapmayı düşünüyoruz şu anda.

Büyükşehir Belediyesi'ne gidelim diyoruz, soralım bizim bu otobüs niye böyle diye... Otobüse bineceğin zaman bir saat bekliyorsun. Dün mesela ben neredeyse kırk dakika bekledim. Kar yağıyor bir yandan, bir yandan tipi, soğuk... Aramızdan birkaç kişi seçelim, belediyeye imza götürelim dedik bu yüzden. Sonuçta herkes otobüsle gidip geliyor burada, mağdur olan binlerce insan var.

İşyerlerine de temizliğe gidiyor musunuz?

Evet, hem işyerlerine hem de aynı site içindeki evlere gidiyorum. En son bekâr bir çocuğun evini temizledim ve gerçekten çok memnun kaldım. Çocuk zaten o kadar temiz, titiz biri ki, evde temizleyecek bir şey bulamıyorsunuz. Ama bazen bir bayanın evini temizlemeye gittiğin zaman rezalet olabiliyor... Ben evde yapmaktan tiksindiğim şeyleri orada yapmak zorunda kalıyorum, elime almadığım şeyleri elime alıyorum. Mutfakları sanki on yıldır temizlenmemiş gibi oluyor. Mesela bir cam önü vardı; hiç silinmemiş, tozları alınmamış. Dedim ki, "Abla, belki temizlik yapmayı sevmiyorsunuz, ben de sevmem. Ama bu ne?" "Ben bir süredir oraya bakmamıştım" diyor. Sen sitede, evlerin arasındasın, karşı ev, yan ev, hepsi görüyor evini. Hiçbir şey yapamıyorsan, en azından makineyle çekersin tozları. Diğer kadınlar "beğenmiyorsan bırak" dedi. "Beğeniyorum beğenmesine ama bu kadar da olmaz" dedim. Neyse ki, benim patronum çok iyi birisi. Orada on eve de gitsem, maaşımı tek kişi veriyor. Başka kimseyle muhatap olmuyorum. Sitenin mülk sahibi olduğu için gittim, "abi, ekstra temizliklere gitsem dahi sana versinler" dedim. Çünkü binada hiç kimseyi tanımıyorum, genelde işlere gitmeden önce de ona soruyorum gideyim mi diye. Abi "bizim burası temiz, güzel bir site, git" diyor, gidiyorum. Bugünlerde hastanede işlerim olduğu için geçen gün çok stresli bir şekilde işe gittim. Merdiven temizleyeceğim, köpek mi pislemiş yerlere, başka bir şey mi, bilmiyorum. Site yöneticilerine, herkese "Ben sizin köpeklerinizin pisliğini temizlemek zorunda mıyım? Beni ilgilendirmiyor, ben yapmam. Kim yaparsa yapsın. Sonuçta benim işim değil" dedim. Herkes seferber oldu, tüm binada köpek arıyorlar. Ben de oturdum, izledim. Dedim "bu iş bugün güzel oldu". Zaten yorulmuştum da. Ara sıra uygulamak lazım. Sürekli soruyorlar, dün de sordular: "Köpeğe rastladın mı?" Bizim orada köpek yasak, hiçbir dairede olmaması lazım. Aslında geçenlerde temizlediğim evde köpek vardı ama "onu da ispiyonlamak bize yakışmaz" dedim, kimseye söylemedim.

İş hayatım böyle. İşi bitirdikten sonra eve geliyorum. Yine evde harala gürele bir temizlik başlıyor. Sabah temizlik yapmadan gidiyorum, akşama doğru geldiğimde evi temizlemeye, yemek yapmaya başlıyorum. Çocuklar geliyor, sobayı yakıyorum. Günümün geri kalanı da bunlarla geçiyor.

Eşiniz de çalışıyor mu?

Eşim benimle geliyor, bana yardımcı oluyor. Genelde ev temizliğine onu da götürüyorum; kapı, cam sildiriyorum.

Eşiniz evde nasıl, size yardımcı oluyor mu?

Evde de yardımcı oluyor. Sobayı ona yaktırıyorum mesela genelde. Çok destek oluyor sağ olsun. Kendisi malulen emekli olduğu için bir yerde çalışması yasak. Yasak olduğu ve çalışmadığı için de bazen bana yardıma geliyor.

Ben saat birde ikide geliyorum eve, oradan Halk Eğitim'in halı dokuma kursuna gidiyorum. İki ya da üç sıra halı yapıyorum, saat üç dört oluyor. Sonra çıkıyorum eve geliyorum, ama eve gittiğimde çok fazla iş yapmak zorunda kalıyorum. Çocuklar yatıncaya kadar iş bitmiyor. Bizim kapımız sürekli açıktır, gelen giden belirsizdir; bir de sürekli misafir ağırlyorum. Misafir gelince de kırk yıldır tanıdığımız insanlar da olsa eşim "kalk, çay yap getir" diyor, o huyuna sinir oluyorum. Son zamanlarda burama kadar geldi, çok fazla yoruluyorum, yapmıyorum. Diyorum ki: "Sizin hepinizi tanıyorum ben. Hepiniz arkadaşımınız ya da akrabamınız. Gidin, bir çay yapın, siz getirin, bir de ben içeyim." Saat gece ikiye üçe kadar otururuz genelde arkadaşlarla ve ben sabah altı buçukta kalkıyorum, bu hiç kimsenin aklına gelmiyor. "Bu bayan altı buçukta kalkıyor, kalkalım gidelim de biraz dinlensin. Hasta mıdır, yatar mı, bir şeyi mi var?" demiyorlar ki ben her gün hasta oluyorum bu kadar işin içinde. Bazen dayanamıyorum, mahsustan uyukluyorum ki kalksınlar. Ama kalkmıyorlar.

Sigortanız var mı?

Evet, var. Bu yüzden almam gerektiğinden daha düşük para alıyorum. Herkes 70 lira alırken ben 50 lira alıyorum. Yöneticiyle, mülk sahibiyle anlaşmamın nedeni de bu; adam benim sigortamı yaptırıyor, benim ekstra aldıklarım onun cebine giriyor. Beni orada bir işyerinde temizlik elemanı olarak çalışıyormuş gibi gösteriyor, böylece sigortamı ödüyor.

Yetiyor mu peki aldığımız para?

500 lira alıyorum.

Kaç eve gidiyorsunuz temizliğe?

Üç eve gidiyorum ama orası site olduğu için sürekli çıkan evler de oluyor, onlara da gidiyorum. Haftada dört gün çalışıyorum, beşinci günü ise genelde kendime ayırıyorum. Eskiden pazar günü izin kullanırdım, ama şimdi hafta içi boş günüm olunca daha çok işime yarıyor. Çünkü hafta sonu, dediğim gibi, ev misafirle doluyor ve bana hiç zaman kalmıyor; bu nedenle hiçbir şey yapamıyorum.

İzin kullandığımız zaman neler yapıyorsunuz?

Şimdi boş kaldığım günlerde o günü genelde kendime ayırıyorum. Hafta içi çalıştığım zaman, diyorum ki o gün uyuyacağım, ama öyle olmuyor. Kalkıyorum, çocukları okula gönderiyorum, böylece uykum bölünüyor. Sonra kalkıp dizi izliyorum ya da Cem TV'yi açıyorum, müzik dinliyorum. Mutfağa gidip kendime bir çay alayım diyorum, her yerde bulaşık oluyor. Öbür tarafa gidiyorum, kıyafetler yığılmış... Sonra onları toplamaya başlıyorum. Böylece günün yarısı gidiyor. Tekrar çocuklar geliyor eve, normal ev işleri başlıyor: yemek, bulaşık, çamaşır, silme, toplama, etme... İzinli olduğum günün de çalıştığım günden pek farkı yok, hatta evde daha çok iş yapıyorum.

Gülsuyu'nda kadınların çoğu temizlik işiyle mi uğraşiyor?

Evet, burada genelde temizlik işine gidiyorlar. Dediğim gibi eğer Gülsuyuluysanız iş bulmak o kadar zor ki! Kadınlar da temizlik işlerine gidiyorlar, ama bir yerlerde bir şeyler çıkarsa diye işlerini kaybetmekten korkuyorlar. Kendimden biliyorum mesela, ben de burada bu işi bulurken çok zorlandım. Yeni belediye başkanı seçilmişti burada. Onun koruması olarak işe giren bir arkadaş vardı, ona gittim, benim bir işe o kadar ihtiyacım var ki dedim, çok kötü durumdayım. İki gün sonra aradılar, merdiven işi önerdiler. Hemen kabul ettim. 250 lira veriyorlarmış birkaç saatlik işe. Sitede bir sürü insan yaşıyor. Bu insanların illa ki temizlikçiye ihtiyacı olur diye düşündüm. Gerçekten de umduğum gibi oldu, maaşı 500 liraya çıkardık. Bunun 200-250'si sigorta için ayrılıyor. Sigortam yatacak, bu da güzel bir şey. Ben bu şekilde iş buldum, yoksa Gülsuyulu olduğum için iş bulamıyordum.

Biraz önce anlattığımız, temizliğe giden kadınların otobüste anlattığı olaylar gibi sizin de anlarnız var mı?

Elbette var. Mesela Maltepe'de temizlik işi için gittiğim bir ev vardı. Yatalak bir de teyze kalıyordu evde. İşveren öğretmendi. Temizliği bitirdikten sonra "hocam işim bitti, evime gideceğim, parayı verseniz de gitsem" dedim. Kadın, "yetmiş lirayı sen öğlene kadar çalışsın diye mi veriyorum? Hastama bakacaksın sekize kadar, benim işim var" dedi. Meğerse teyzeye de bakmam için çağırılmışlar beni. Ben de dedim, "bakın, ben dört tane oda temizliyorum. Bunların kapılarını temizliyorum, camlarını temizliyorum, her şeyini temizliyorum. Sen bana halen diyorsun ki öğlene kadar yaptığın işe yetmiş lira vermem. Ashında sen benim emeğime yüz lira versen de ödeyemezsin". Zaten rezil bir evi temizliyorum. Kadın yatalak, altına yapmış. Bütün bunları temizlemek gerekiyor, süpürmek, en azından makineye atmak, yıkamak gerekiyor. Götürüp hastasıyla tanıştırdı sonra. Ben biraz yufka yürekliyim, kadın da o kadar tatlı bir kadın ki... Temizledim, toparladım, giydirdim. Kadın konuşmıyor, ben konuşmaya çalışıyorum. "Teyze senin için ne yapabilirim? En azından

gidebileceğin başka bir yer varsa, bu kadını şikâyet edelim, huzurevine alırlar belki seni” diyorum. Birkaç gün sonra duydum ki teyze vefat etmiş. Bu beni çok etkiledi, çünkü o kadına çok üzülmüştüm.

Geçenlerde de şöyle bir olay yaşadım: Maltepe’ye gitmiştim. Bir grup öğretmen bir kafede sohbet ediyorlardı. Ben de kafenin dışında sigara içiyordum, onların sohbetini dinlemeye başladım. Birisi İngilizce, diğeri Türkçe, diğeri de matematik öğretmeniymi sanırım. Birisi belli ki Kürt. Kürtlüğü, Türklüğü tartışıyorlar. Türkçe öğretmeni “böyle bir kanun çıksa ben Kürtçe ders vermem, karşıyım”, İngilizce öğretmeni de “ben Kürtçeyi öğrenemem” diyor. Diğer öğretmen tek başına kaldı, “İngilizceyi öğreniyorsun, anadilin gibi konuşuyorsun ve çocuklara da öğretmeye çalışıyorsun. Kürtçeyi niye öğrenemeyesin?” diye sordu. Tartışma o kadar büyüdü ki kavgaya varacak bir noktaya geldi. Çevreden beni fark edenler oldu, ben pür dikkat dinliyorum. Bu sefer yanımdakilerle biz başladık tartışmaya. Ben “Kürtçe ders alırım da, veririm de” dedim. “Çünkü çocuklarımla Kürtçe konuşmasını çok isterim.” Eğer benim ülkemde İngilizce konuşuluyorsa, her dil konuşuluyorsa Kürtçe de konuşulmalı. Din kültürünü okullarda ders olarak verebiliyorlarsa, benim dinim de ders olarak anlatılabilir. Eğer derste namaz kılmak anlatılıyorsa, cem yapmak da anlatılmalı. Birini anlatıp da diğerini anlatmadığın zaman ikilik olur. Biz böyle muhabbet edince kadınlar “doğru söylüyorsun” demeye başladılar. Bizim tartışmayı öğretmenler de dinlemişler. “Bize katılır mısınız?” dediler, biz de “sizin muhabbet çok farklı, biz burada anlaştık ama siz orda anlayamıyorsunuz” dedik. Biz kendi dinimizi, kültürümüzü, her şeyimizi açıkça söyleyebilmeliyiz. Yolda çok rahatlıkla “ben Kürdüm ya da ben Türküm” diyebilmeliyim. Benim anne tarafım Sünni, baba tarafım Alevi. Biz bugüne kadar hiç “Aleviyiz” diyemedik ama son birkaç yıldır söyleyebiliyoruz mesela. “Ben Kürdüm” diyemedim hiçbir işyerinde, “Ben Gülsuyuluyum” da hiç diyemedim, halen de diyemiyorum. “Ben Gülsuyuluyum” dediğim zaman adam hemen “yok kızım, sana göre işim yok” diyor.

Neden öyle diyorlar?

Bizim Gülsuyu’nda siyaset ağırlıktadır. Sık sık yürüyüşler, eylemler olur. Mesela gittim bir tekstil işine başvurduğum, “Gülsuyu’ndan geliyorum, bir arkadaş vasıtasıyla geldim” dedim. ‘Kızım, senin o bahsettiğin arkadaş geldi; zamdır, sendikadır bütün atölyeyi örgütledi’ dedi. “Sen de, yarın bir gün gelir öyle bir şey yapmaya kalkarsın, sana iş miş yok” dedi. Birkaç başka yere başvurduğumda da aynı şeyle karşılaştım. Bugün benim çocuklarımla öğretmenleri diyor ki “Siz Gülsuyu’nda okuduğunuz için sizden bir şey olmaz, yüksek bir okulda okuyamazsınız”. Ben de öğretmenlerle görüştüğüm zaman sürekli buna karşı çıkıyorum. Sen doğru düzgün dersini ver, benim çocuğumun nerede okuyacağına, onu nasıl

okutacağımıza biz karar veririz. Gülsuyu'nu pek kimse sevmez. Ama ben çok seviyorum. Çünkü ben evlendim, buraya geldim, on yedi senedir buradayım.

Siz aynı zamanda öykü de yazıyorsunuz, neler yazıyorsunuz öykülerinizde?

Çocukluğumu çok fazla yazdım mesela. Çocukluğumda biz dağlarda çobanlık yapardık, hiç evde oturduğumuz olmazdı. Kendi sürümüz vardı köyde, onun dışında para karşılığında köyün davarlarını da güderdik. Kardeşimle kuzulara giderdik, genelde onları çok fazla yazmışımdır. Erkek kardeşimle de hiç anlaşamazdık, her gün birbirimizin ya kafasını ya gözünü yarar akşam eve öyle dönerdik. Kuzuların yarısını kurt yerdı, yarısı da dağda kalırdı. Küçük çocuksun, bir dönüyorsun eve sürünün yarısı yok... Yağmurun altında suya düşen arkadaşımı yazardım. Bizim köy çığ ortasında bir köydür. Babam dağdan gelirken bir bakardık ki kar bölündü ve babam o sürülerle çığın altında kaldı. Hemen köylüler koşar, onu çığın altından kurtarırdı. Bizim oralarda aylar çok boldur. Ayının biri bir gün adama saldırdı, adam kolunu ayının ağzına koyup kurtuldu. Bütün bunları biraz da süsleyerek yazardım Yazdıktan sonra tekrar okuyunca “Ben bunların hepsini yaşadım değil mi?” derdim.

Biraz da mahalledeki komşuluk ilişkilerinden bahsedebilir miyiz?

Muhabetler çok iyi burada. Komşular bir hafta gelmediler mi ben kafayı yerim, çok seviyorum buradaki komşulukları. Akrabalar da çok ama ben genelde akrabaları değil, komşuları seviyorum.

Mahallede bayramlar, Newroz nasıl kutlanıyor? Ceme düzenli gidiliyor mu?

Her perşembe cem var, ona gidiliyor. Onun dışında hemen hemen her akşam lokma yemek dağıtılıyor. Bizim burası öyle bir yer ki her gün bir tane cenaze vardır. Artık millet alıştı cenaze olunca “gitti yine bir Sivaslı” diyorlar. Ben hiç ceme gitmedim hayatımda. Bilmiyorum, gitmeyi de düşünmüyorum; hiç aklıma gelmiyor gitmek. Gördüğüm ya da anladığım kadarıyla bayanlar, erkekler gidiyor, saz çalıyorlar. Artık bayram namazları da kılınıyormuş diye duydum, önceden öyle olduğunu bilmiyordum mesela.

Bayramlarda birlikte aşure yapılır. Newroz'da kutlamayı genelde mahalleliyle birlikte yaparız, çok güzel geçer. Gerçi sağ olsun polis ona da müdahale eder, ama güzel geçer. Ateşler yakıyoruz, halaylar çekiyoruz, sanatçılar getiriyoruz, dilekler tutanlar, ateşlerin üzerinden atlayanlar oluyor. Eskiden tüm mahalle birlikte kutlardık, şimdi yavaş yavaş bölünüyoruz. Geçen sene her mahallede ateş yanıyordu, köylerden farklı farklı insanlar geliyor diye böyle oluyor herhalde. Bizim yaptığımız Newroz'u herkes beğenmek zorunda değildir belki. Bence gidip onlarınkini de seyredelim, bakalım, onlar neler yapıyorlar. Bizim burada ayrımcılık yok aslında. Bu yeni yeni gelenler ayırmaya çalışıyorlar ama onların da sayıları çok az olduğu için

bence hiçbir şey başaramayacaklar. Bizim cemevine Alevisi de gidiyor, Sünnisi de gidiyor, her mezhepten insan gidiyor, eskiden de öyleydi. Hiç ayrımcılığı yaşamadık biz, benim mesela çok fazla çarşafli arkadaşım var. Ya da çok fazla Kürt arkadaşım var. Kürtler de artık çok rahat Kürtçe konuşabiliyorlar, sokakta da konuşuyorlar ve ben bu durumdan çok memnunum. Mesela ben işyerimde bazen bayanlara Kürtçe laf atabiliyorum, ya da Kürtçe bir şey söyleyebiliyorum. Kürtçe şarkı mırıldanabiliyorum. Dönüp de sen bunu niye konuşuyorsun demiyorlar. Bir komşum var, Kürtçeyi bilmez ama Kürtçe kanalı, TRT Şeş'i izler. Derim sen Kürtçeyi bimezsün niye izlersin? O kadar güzel ağıt söylüyorlar ki çok hoşuma gidiyor, beni bir yerden alıp bir yere götürüyor der.

Gülsuyu örgütlü yapıların çalışma yaptığı bir yer. Mahalleli destekliyor mu bu çalışmalarını?

Mahalleli bugüne kadar destekliyordu ama yavaş yavaş desteklememeye başladılar. Çünkü örgütler de, gelen kişiler de sürekli değişiyor. Artık çoluk çocuk sokaklara çıkmaya başladı. Gerçekten siyasi düşünenler, her şeyi bilerek yapanlar var, bir de bilmeyerek yapanlar var. Bilmeyerek yapanlar daha da fazla olduğu için artık çoğu kişi güvenmiyor, haklı bulmuyor onları. Belli bir yaşta olanların sokağa çıktığını gördüğü zaman halk onları destekliyor, ama çoluk çocuk çıktığı zaman kimse onları desteklemiyor.

Mahalleli sadece yıkım olayları olduğu zaman eylemlere katılıyor. Geçen gün zamlara karşı bir yürüyüş vardı, ona da bayağı bir katılım olmuş. Eskiden öyle bir şey yoktu; ama şimdi molotof atılıyor, polis de alıyor gaz bombası atıyor. Geçen sene bir yürüyüşte okula gaz bomba atıldı. Ben dükkânda idim o sırada, dükkan da epey bir aşağıda. Sesi duyduk ama ne olduğunu anlayamadık. Sonra haber verdiler okuldan, iki tane çocuğum orada... Öyle bir koştum ki karşıdan karşıya geçerken araba çarptı, dizim incindi ama durmadım... Allah'a şükür bir şey olmamış, çocukları evlere göndermişler. İki üç tane genç, okulun bahçesine kaçıp saklanmaya çalışmışlar, olaylar öyle çıkmış. Hemen derneğe gittim, orası da kalabalıktı. Dedim ki "ben de mücadele ediyorum, ama ben sizinki gibi bir mücadele istemiyorum. Böyle bir yürüyüş yapmaya, hele de okulun önünde ya da içerisinde yürüyüş yapmaya hakkınız yok". Onlar da "polisler yaptı" diye cevapladılar beni. Ama sen polisi oraya niye götürüyorsun?

Kızımın bir gün bir akraba ziyaretine gittik, akşam geri döneceğiz. Yolda da yürüyüş var; bombalar, molotoflar havada uçuşuyor. Ne yapsan yoldan geçemiyorsun. Baktık herkes yukarı çıkıyor, biz de çikalım dedik. Ön tarafta çevik kuvvet barikat kurmuş, kimseyi bırakmıyor. Bir üst sokağa çıktık, önümüzde panzer yanıyor. Bu sırada kafamızın üzerinden molotoflar atılıyor, gaz bombası ayağımızın önünde patlıyor. Benim kızım zaten öksürükten ölüyor. Ben de bas bas bağıriyorum orada. Kadının biri hemen kapıyı açtı, öyle bir dayanışma var burada. Kadın gördüğü herkesi içeri almış, içeriye bir girdik, kalabalık... Ortalık

şakinleşince kadın bizi gönderdi, eve gelene kadar ölüyorduk. Bizim gibi bir sürü insan vardı. Ben çoğu zaman eleştiriyorum bu tür şeyleri. Eğer bir yürüyüş ya da bir eylem olacaksa, birilerine zarar vermeden olmalı.

On yıl kadar önce, benim yürüyüşlere katıldığım dönem öyleydi. Mahallelinin çoğu eylemlere katılıyordu o zaman. Mesela Sivas katliamından sonra bütün insanlar mum yakıp söndürme eylemi yaptılar. Meydandaki heykelin önünde sadece o meşaleler, mumları görülebiliyordu. Hiç kimse müdahale de etmiyordu o zaman. Polis gelip yukarıda taşla sopayla, copla milleti dövmezdi. Herkes çok rahat eylem yapabiliyordu. Şimdi polis panzerlerle geliyor, her akşam kimlik araması yapıyor, bir suç olsun olmasın dünya kadar insanı topluyor. Kimliksiz çıkmaya korkuyoruz, çünkü burada her hafta sonu yürüyüş var ve polis tutuklayıp götürebilir. Eskiden keyif alarak yapıyorduk eylemleri. Çok fazla örgüt olmaya başladı, insanlar örgütlerden uzaklaştı. Parça parça örgütler var, belki hepsi aynı şeyi savunuyor ama aralarında çok fazla anlaşmazlık oluyor. Bu yüzden insanlar geri çekilmeye başladı yavaş yavaş. Mesela yıkım var diyelim, herkes yürüyüşe gitmek istiyor, ama daha bir adım atmadan polis copu ensende! O yüzden insanlar gitmiyor. İki sene önce Newroz kutlamaları vardı, ilk başta çok güzel geçti. Sonra bir baktık yukarıda bir traktör ve içerisinde taş var, aşağıdan da panzer geliyor. Yukarıdan taşlar yağmaya başladı ki taşı atan da siyasiler değil, polisin kendi adamları aslında. Sonra ortalık karıştı. Bu mahalleye son bir iki senede farklı yerlerden çok fazla yeni insan geldi. Öyle olunca işsizlik, ekmek kavgası daha da çoğaldı. Tabii insanlar da bana dokunmayan yılan bin yaşasın mantığıyla tamamen kendilerini soyutlamaya başladılar. Onun için şimdi burada bir yürüyüş olsa en fazla iki yüz kişi çıkar.

Gülsuyu'nun politik bir mahalle olduğunu söylüyorsunuz. Peki kadınlar arasında siyaset nasıl gündem oluyor?

Eylemlerin çoğunda kadınlar da var. Mesela bizim burada Güzel Ana diye bir anamız var, her eylemde en öndedir. Güzel Ana altmışında vardır, oğullarını bu uğurda vermiştir. Onun dışında da eylemlere çok fazla kadın katılır. Genç bayanlar çok katılır eylemlerimize. Kadın erkek karışık olur.

Gülsuyu'nda kadın olarak yaşamak konusunda ne düşünüyorsunuz?

Çok güzel ve rahat burada yaşamak, mesela ben gece birde ikide dışarı çıksam her yere gidebilirim. Mesela bir gün, bayanın biri gelmiş buraya dışarıdan, meydanda inmiş taksiden ve kaybolmuş. Evine gideceği kişiyi arıyormuş ama telefon kapalı olduğu için ulaşamıyormuş. Gideceği yeri de bulamıyor. Bizim Gülsuyu'ndan birisi görmüş, kadına demiş “Ablacım sen nâpıyorsun burada?” Kadın korka korka kaybolduğunu söylemiş. Yardım etmek için bizimle gel demişler. Kadın “beni burada asar mısınız, keser misiniz, naparsınız bilmem” diye

gitmemiş. Sonra muhtarını çağırılmışlar, hatta muhtar kendi kızını da almış yanına kadın korkmasın diye. Gelip belgelere falan bakıyorlar, kadını teslim ediyorlar evine. İşte böyledir bizim buralar.

Burada sokak adları dikkatimizi çekti bizim. Sokak adlarının çoğu kadın isimlerinden oluşuyor: Fatma Hanım, Ayla, Sevtap, Tülin ya da Bengü gibi sokak isimleri var. Bu isimlerin hikâyesini biliyor musunuz?

Dediğiniz gibi Ayla Sokak var mesela. Ayla diye bir kadın yaşarmış burada, buranın ilk gelenlerindenmiş. Ayla Hanım buranın sütçüsüymüş. Hem süt satan kadınmış hem de emlakçılık yaparmış. Emlakçılık yaptığını kimse bilmezmiş. Kadın buraların çoğunu birçok akrabasının, eşinin, dostunun, köyden gelen garibanların üzerine yapmış, ama bunların karşılığında hiç kimseden para almamış. Birçoğunu da satmış, onlardan para almış. Maltepe'ye sattığından para almış ama buraya gelip de çadırda kalandan, dışarıda kalandan para almamış. 1950'lilerden bahsediyorum. İlk önce çadırlarda ya da barakalarda yaşarlarmış. Buralar hep tarlaymış. Mesela dün bizim patron anlatıyordu. O da buralarda doğmuş büyümüş. Havuç ekirmiş buralara hep. Yukarılar dağdı, ormanlıktı, hiçbir şey yoktu ama aşağılar tarlaydı diyor. Genelde Maltepe kullanırmış burayı tarım alanı olarak. Kartal kullanırmış. Sonradan burası köylerden gelen gariban kesim için yerleşim alanı olmuş. Herkes bir şekilde bir balta, bir kazma vurup yerleşmiş. Ayla Hanım da çok yardımcı olmuş buraya yerleşen insanlara. Evlerini yapmaya çalışmış, zenginden alıp fakire veren bir kadınmış. Maltepe'deki arsayı satarmış, ama Gülsuyu'ndakine ev yaparmış o parayla. Onun için Ayla Sokak, ben kendimi bildim bileli, burada kaldım kalalı var.

Fatma Hanım da öyle bir kadınmış yine, çok fedakârmiş. Onun da bu yapılan evlerin her çatısında, her tuğlasında katkısı, emeği varmış. Hep "bu tek kiremitte bile o kadının emeği var, hakkı var" derler Fatma Hanım için. Gerçi bu sene sokak işleri falan değişti artık hep garip garip isimler koydular. Yukarılarda da var mesela, Aysel Caddesi var.

Genelde de hep ilk gelenlerin isimlerini vermişler ve onlar da genelde kadın isimleridir. Burada genellikle kadınlar mücadele edip almışlar mahalleyi, erkekler hiçbir şeye elini sürmemiş. O gün de erkekler korkaklık yaparmış, bu gün de aynen öyle. Bugün baktığım zaman kadınların erkelerden daha cesaretli olduğunu düşünüyorum ya da bana öyle geliyor. O kadar çok kadın tanıyorum ki kadın istediği işe istediği şekilde atılabiliyor. Yer kapma olaylarında da kadınlar bu yerleri çevirip yapmışlar; bu mahalle bir şekilde hep kadınların emeği. Ben yetiştiğimde de öyleydi, bizler yapıyorduk. Bir arkadaşımız için arsa lazım olduğunda, onun için arsa çevirmeye gittiğimizde kadınlar olarak gidiyorduk. Erkekler yoktu. Zaten eskiden buraya polis çıkmazdı, polis Esenyurt'ta kalırdı, yukarıya polis gelmeyeceğine güvenirdik. O dönemin siyasileri mahalleyi korumak için yukarıya polisi koymazlardı.

Taşlarla, sopalarla bir şekilde polisi sepetlerlerdi. Gerçi onların çoğu öldü, çoğu gözaltlarında kayboldu. Ondan sonra polis buraya çıktı. Polis şimdi, iki üç senedir içimizde. Yeni gençlik başladıktan sonra çıktı, ki ben yeni gençliğe ben hiç güvenmiyorum, çok pasif kalıyorlar. Saçma sapan şeyler için eylem yapıyorlar. Eylemi eylem olduğu için yapsalar, bugün bütün Gülsuyu katılacak o eylemlere, hepsi o kapasitede insanlar, hepsi siyasetin ne demek olduğunu biliyor. Siyasi bir dergi, gazete geldiği zaman hiçbir kapı geri çevirmez. Ama son zamanlarda burada yapılan yürüyüşlerde, evlere zararlar verildi, taşlar atıldı. Polis molotof atıyor; insanlara, yaşlılara zarar veriyor. Okulda yüzlerce çocuk var, oraya da molotof atılıyor siyasiler o tarafa kaçtı diye. Eskiden, benim tutuklandığım dönemlerde, buralarda böyle şeyler olmazdı.

Gülsuyu'nda bir de yıkım gündemi var...

Bizim binamız, oturduğumuz binanın kırk yıla yakın bir geçmişi var. Çap olarak yarım metre, bir metre yola girmişler. Seçimlerden dolayı insanlara tavizler verilmiş, zamanında insanlara verilmeseydi bu tavizler... Düzenli bir şey yapılacaksa, insanlara hakkı verilsin. Sırf devlete yüklemek de doğru değil. Burada suç ortaklaşa, bunun da ortaklaşa telafi edilmesi gerektiğine inanıyorum. Bugün her yer karmakarışık. Çocuklarımızın bir oyun alanı, bir park alanı yok, sosyal olanaklardan faydalanamıyorlar. Burada bir spor kompleksi olsa, çocuklarımız yüzmeye, spora gitse, spor faaliyetlerinden faydalansa... Okullarımızda bile bu imkânlar yok. Özellikle ben, kendimiz için değil, çocuklarımız için düşünüyorum hep.

TOKİ burada ev almaya başladı mı?

Depreme dayanıklı olması nedeniyle burası çok değerli.

Adalar manzarası da var...

Evet, gerçekten güzel. Şimdi insanlar buranın güzelliklerinin daha da farkına varıyor. Bu güzelliklerin farkına varmayanlar arasında artık bu kargaşadan yılıp yerlerini satan insanlar da var. Ama başlanmış, bir sürü bina yapılmış durumda. Üstelik yirmi beş katlı binalar daha alt gelir seviyesi için yapılmış diye söyleniyor. Beşer altışar katlı binalar, dubleksler, 1+1'den 4+1'e kadar sıra üzerinde güzelce yapılmış binalar da var. Onlar da zenginlere özel yapılmış binalar.

Mahallenin bu konudaki tavrı nedir?

Hak talep etmek için dilekçeler yazdık. Kırk sene öncesinden yerleşilmiş buralara, vergisini veriyoruz. Devlet elektriğini vermiş, suyunu vermiş, vergisini de alıyor. Yine de "benim yerim, yıkacağım" diyor. Arka tarafta evler vardı, onlara evleriniz yıkılacak diye kağıtlar geldi geçen

sene. Dört katlı binaya kaç para demişler: on üç bin! Ben dört katlı ev yapmışım, on üç bine ancak çok küçük bir toprak alabilirim. Nasıl benim dört katlı evimi alıyorsun? Bu olaylardan sonra toplanıldı mahallede, yedi bin civarında imza toplandı. Bu imzalar Ankara'ya gönderildi, daha sonra kabul edilmediği cevabı geldi. Başbüyük'te yıkım olduğu zaman buradan, Gazi'den, pek çok yerden katılım oldu, oradaki halk bayağı güçlendi. Başbüyük'te dozerler yukarı çıkamadı, arabalar kırıldı, yakıldı bir şekilde. Olaylar olunca Başbüyük'teki halk belediye başkanı ve başkaları için bir sürü mezar kazmış. Halen durur o mezarlar ve üzerinde isimleri yazar. Evet, o zamana kadar bayağı bir yer yıkıldı. Ama o korkudan sonra hemen ara verdiler. Ondan sonra araya seçim girdi. Seçim girince biraz daha ertelendi. Şimdi seçim bitti tekrar gündeme geldi yıkım olayı. Bizim buradan sekiz metre yol geçecekmiş. Şu an bunun mücadelesi veriliyor. Çoğu ev zaten tapusuz, tapusuz olduğu zaman da adam diyor ki "bir şey istemeyeceksin, ben ne verirsem ona razı olacaksın!" Dört beş katlı evler yapılırken sen neredeydin? Gözlerinin önünde yapılıyor bunlar, onlar da izin veriyor. Seçim öncesi diye buralarda bir sürü bina yapıldı. Seçimlerden öncedir diye yıkıyorlar, seçimlerden sonra da "sen benim arazime konmuşsun" ya da "sen devletin malını gasp etmişsin" diyorlar. Bütün bunlar Gülsuyu'nda özellikle, birliği beraberliği daha da güçlendiriyor. İnsanlar o zaman daha çok mücadele etmeye başlıyorlar, daha çok karşı çıkıyorlar.

Çok teşekkür ederiz bize vakit ayırdığınız için...

Ben teşekkür ederim.

ⁱ Söyleşiye katkılarından dolayı Aysel Yıldırım, Gülcan Küçük, Feryal Öney, Selda Öztürk ve Şirin Özgün'e teşekkür ederiz.

ⁱⁱ Express, 17 Şubat – 1 Mart 2010 "Sulukule'nin Geleceği Tartışılıyor: Ehven-i Şer Bir Alternatif. Erbatır"

ⁱⁱⁱ Gülşen İşeri'nin *Metropol Sürgünleri* adlı kitabında İstanbul, Ankara ve İzmir'de kentsel dönüşüm projelerinin hedefinde yer alan mahallelerde yaşayan insanlarla yaptığı görüşmeler yer alıyor. Bu görüşmelerde hem mahallelerin yaşanan sürece dair düşündüklerini, tepkilerini ve yürüttükleri mücadeleleri geniş bir şekilde görmek mümkün. Gülşen İşeri, *Metropol Sürgünleri*, İstanbul: Su Yayınları, 2010.

^{iv} http://vimeo.com/moogaloop.swf?clip_id=6351344&server=vimeo.com&show_title=1&show_byline=1&show_portrait=0&color=00ADEF&fullscreen=1%22%20/%3E%3Cembed%20src=

^v <http://www.istanbul2010.org/AVRUPAKULTURBASKENTI/istanbulakatkilari/index.htm>